

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:3

2012-04-04

S2012/2790/FST (delvis)

Socialdepartementet

Statens folkhälsoinstitut
831 40 Östersund

Uppdrag att genomföra regionala konferenser m.m. i syfte att sprida föräldrastödjande aktiviteter i enlighet med regeringens nationella strategi för ett utvecklat föräldrastöd

Regeringens beslut

Regeringen ger Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att genomföra regionala konferenser, där huvudsakliga målgrupper ska vara beslutsfattare, tjänstemän och praktiker i kommuner, landsting och ideella organisationer, i syfte att uppnå ytterligare spridning i landet av föräldrastödjande aktiviteter i enlighet med regeringens nationella strategi för ett utvecklat föräldrastöd (dnr S2009/554/FH). Regeringen uppdrar också Statens folkhälsoinstitut att utarbeta en handbok för lokalt och regionalt föräldrastödsarbete, utreda myndighetens möjligheter att uppdra åt ett lärosäte att ta fram och erbjuda utbildningar i föräldrastödjande arbete, utarbeta en hälsoekonomisk analys för föräldrastöd samt utveckla arbetet med att följa genomförandet av strategin. Uppdraget är ett led i arbetet med att nå det övergripande målet i strategin att alla föräldrar med barn under 18 år ska erbjudas föräldrastöd.

För uppdragets genomförande får Statens folkhälsoinstitut under 2012 använda högst 2 000 000 kronor. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 5:3 Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige, anslagsposten 2 del till Kammarkollegiet. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 1 december 2012 med hänvisning till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte förbrukats under 2012 ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 28 februari 2013.

En plan över hur Statens folkhälsoinstitut avser att genomföra uppdraget, inklusive information om beräknade kostnader för de olika delmomenten, ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet)

senast den 15 maj 2012. Resultatet av den del av uppdraget som rör att utreda möjligheter för Statens folkhälsoinstitut att uppdra åt ett lärosäte att ta fram och erbjuda utbildning ska redovisas i genomförandeplanen. Samråd om genomförandeplanen ska ske med Socialdepartementet.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 april 2013. Redovisning av uppdraget i sin helhet, inklusive en ekonomisk redovisning som inkluderar samtliga administrativa kostnader, ska vara Regeringskansliet (Socialdepartementet) tillhanda senast den 28 februari 2014. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Samtliga redovisningar, inklusive genomförandeplanen, ska innehålla en redogörelse för hur barnrättsperspektivet kommer tillgodoses, respektive har tillgodosetts, i arbetet med uppdraget.

Bakgrund

Regeringen tillsatte i maj 2008 en särskild utredare med uppdrag ta fram förslag till en nationell strategi för föräldrastöd (dir. 2008:67). Utredningens förslag, Föräldrastöd – en vinst för alla (SOU 2008:131) överlämnades till regeringen i januari 2009 och har remissbehandlats (dnr S2009/554/FH).

I mars 2009 fattade regeringen beslut om Nationell strategi för ett utvecklat föräldrastöd (dnr S2009/554/FH). Det övergripande målet i strategin är att alla föräldrar med barn under 18 år ska erbjudas föräldrastöd. Föräldrastöd definieras i strategin som en aktivitet som ger föräldrar kunskap om barnets hälsa, emotionella, kognitiva samt sociala utveckling och/eller stärker föräldrarnas sociala nätverk. Föräldrastödet i strategin avser universellt föräldrastöd, dvs. att alla föräldrar erbjuds samma möjlighet till stöd och hjälp. Syftet är att via föräldrarna främja barnets hälsa och positiva utveckling och maximera barnets skydd mot ohälsa och sociala problem. Barnrättsperspektivet samt det gemensamma, jämställda föräldraskapet och ansvarstagandet för barnet är centrala utgångspunkter i strategin.

För att uppnå mål och delmål i strategin har regeringen uppdragit åt Statens folkhälsoinstitut att fördela totalt 140 000 000 kronor i stimulansmedel till kommuner i samarbete med lärosäten i syfte att stimulera det lokala föräldrastödet i enlighet med definitionen av föräldrastöd i strategin samt vinna nytt kunnande på området (dnr S2009/2669/FST, dnr S2010/3577/FST, dnr 2010/5353/FST). Stimulansmedlen har lett till att föräldrastödjande aktiviteter initierats och vidareutvecklats inom ett sjuttiofem kommuner i landet och att ny kunskap och nya erfarenheter har vunnits om hur ett framgångsrikt föräldrastödsarbete kan bedrivas på lokal nivå.

Närmare om uppdraget

Genomföra regionala konferenser

Statens folkhälsoinstitut får i uppdrag att genomföra regionala konferenser i syfte att uppnå ytterligare spridning i landet av föräldrastödjande aktiviteter i enlighet med definitionen av föräldrastöd i regeringens nationella strategi för ett utvecklat föräldrastöd. Konferenserna bör genomföras i nära samverkan med kommuner, landsting och ideella organisationer. Huvudsakliga målgrupper ska vara beslutsfattare, tjänstemän och praktiker i kommuner, landsting och ideella organisationer. Beslutsfattare i kommuner och landsting är särskilt viktiga målgrupper liksom kommuner som i dag inte erbjuder föräldrastöd.

Utarbeta stödjande material

Statens folkhälsoinstitut ska utarbeta en handbok för lokalt och regionalt föräldrastödsarbete. Handboken ska tjäna som stöd i att påbörja eller vidareutveckla det föräldrastödjande arbetet och ska rikta sig till beslutsfattare, tjänstemän och praktiker, i kommuner och landsting samt till andra relevanta aktörer. I uppdraget ingår även att ta till vara och sprida ett urval, baserat på kvalitet och relevans, av det lokala stödmaterial som utarbetats av kommuner och andra aktörer inom ramen för Statens folkhälsoinstituts övriga regeringsuppdrag om föräldrastöd (dnr S2009/2669/FST, dnr S2010/3577/FST, dnr S2010/5353/FST). Vid behov bör stödmaterialen ses över, göras mer tillgängligt och kompletteras.

Utreda möjligheter att uppdra åt ett lärosäte att utbilda i föräldrastöd

I uppdraget ingår att utreda möjligheter för Statens folkhälsoinstitut att uppdra åt ett lärosäte att ta fram och erbjuda utbildning för exempelvis tjänstemän, praktiker och beslutsfattare i kommuner och landsting samt personer i ideella organisationer som är i behov av fördjupad kunskap och konkreta verktyg för hur ett framgångsrikt föräldrastödsarbete på lokal och regional nivå kan se ut. Resultatet av utredningen ska redovisas i genomförandeplanen.

Utarbeta en hälsoekonomisk analys m.m.

Statens folkhälsoinstitut ska utarbeta en hälsoekonomisk analys om lokalt och regionalt föräldrastödsarbete. Analysen ska inkludera beräkningar av ekonomiska nettokostnader för den offentliga sektorn samt näringslivet. De ekonomiska kostnaderna ska inkludera direkta kostnader, i termer av utgifter för den offentliga sektorns olika aktörer, och de ekonomiska vinsterna ska inkludera minskat produktionsbortfall för både den offentliga sektorn och för näringslivet.

Med utgångspunkt i analysen ska ett separat material, särskilt riktat till lokala och regionala beslutsfattare och deras tjänstemän, tas fram i syfte att stimulera till satsningar på föräldrastödande aktiviteter. Uppskattade kostnader för olika typer av föräldrastödande aktiviteter på lokal och regional nivå samt vilka besparingar som, i förhållande till olika grad av framgång i föräldrastödsarbetet, kan uppstå på kort- och lång sikt på verksamhetsnivå ska på ett överskådligt sätt redogöras för.

Följa genomförandet av den nationella strategin

Statens folkhälsoinstitut ska vidareutveckla arbetet med att följa genomförandet av mål och delmål i regeringens nationella strategi för ett utvecklat föräldrastöd. Samtliga kommuner och landsting bör ingå, liksom det föräldrastödsarbete som utförs av ideella organisationer. I relevanta delar bör underlaget som tas fram även utformas så att det går att använda på verksamhetsnivå i kommuner och landsting som information om den egna verksamheten. I uppdraget ingår att komma med en samlad bedömning av status på genomförandet av strategin, identifiera utvecklingsområden och komma med förslag till förbättringar. Vid behov bör även fördjupade analyser göras som underlag till bedömning av status på genomförandet av strategin.

Utgångspunkten i det uppdrag som nu ges är den kunskap som vunnits inom ramen för Statens folkhälsoinstituts regeringsuppdrag att fördela totalt 140 000 000 kronor i stimulansmedel till ett urval kommuner (dnr S2009/2669/FST, dnr S2010/3577/FST, dnr S2010/5353/FST) i syfte att i samarbete med lärosäten stimulera det lokala och regionala föräldrastödsarbetet och vinna nytt kunnande på området. Övrig aktuell forskning på området liksom den kunskap om föräldrastöd i enlighet med definitionen i strategin som vunnits inom ramen för myndighetens regeringsuppdrag om lokalt sektorsövergripande hälsofrämjande arbete för barn och unga (dnr S2009/914/FST) är viktiga utgångspunkter.

Genomförandet av uppdraget ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv så som det kommer till uttryck i barnkonventionen samt med utgångspunkt i regeringens strategi för att stärka barnets rättigheter (prop. 2009/10:232). Vikten av föräldrars kunskaper om barnets rättigheter, barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa och barnets rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem är centrala frågor att beakta.

Statens folkhälsoinstitut ska samråda med Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Barnombudsmannen, ideella organisationer på området samt representanter för geografiskt spridda lärosäten med folkhälsovetenskaplig eller preventionsvetenskaplig utbildning samt övriga aktörer som Statens folkhälsoinstitut identifierar som viktiga i genomförandet av uppdraget.

Uppdraget ska genomföras med beaktande av, och ska vid behov samordnas med, övriga insatser och regeringsuppdrag som rör olika slag av föräldrastöd inom Socialstyrelsen, Statens folkhälsoinstitut, Barnombudsmannen och andra myndigheter.

Under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet avser regeringen att avsätta ytterligare medel för uppdragets genomförande under 2013.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Jenny Munkelt

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet/BA
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Socialutskottet
Barnombudsmannen
Kammarkollegiet
Riksgälden
Riksrevisionen
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting